

V Plzni dne 3. dubna 2012

Posudek konzultanta na diplomovou práci

Marka Bařtipána

„Daňové trestné činy“

Předložená diplomová práce obsahuje rozbor problematiky týkající se daňových trestných činů.

Struktura diplomové práce odpovídá zcela zadanému diplomovému úkolu.

Pokud se týká zpracovávané problematiky, je tato řazena v diplomové práci totožně jako v zadaném diplomovém úkolu. Diplomant v úvodu své práce mj. konstatuje, že daňové trestné činy podle platné právní úpravy patří do kategorie hospodářských trestných činů, od kterých se však odlišují tím, že objektem chráněným trestným právem je zájem státu na řádném vybrání daně, nikoliv na chodu samotné tržní ekonomiky. Autor si klade za cíl práce učinit rozbor některých daňových trestných činů, když poukazuje na to, že se bude zaměřovat na ty trestné činy, které patří k nejobvyklejším. V úvodu naznačuje autor také to, že se bude zabývat současnou judikaturou, ve své práci bude také pracovat s odbornými články, které se věnují zpracovávané problematice.

Diplomová práce je členěna celkem na 7. kapitol, obsahuje také anglické resumé a prameny, ze kterých bylo při zpracování diplomové práce vycházeno.

V jednotlivých kapitolách diplomové práce se autor zabývá všemi podstatnými záležitostmi, týkajícími se zpracovávané problematiky (2. Pojem hospodářské trestní právo, 3. Historický vývoj trestní úpravy daňových trestných činů, 4. Správně právní hledisko daňové problematiky, 5. Rozbor platné trestně-právní úpravy daňových trestných činů, 6. Srovnání s cizími úpravami a vliv práva EÚ na českou úpravu, 7. Závěr)

Diplomant zpracovává jednotlivé kapitoly diplomové práce přehledně, výklady v jednotlivých kapitolách jsou až na výjimku (podkapitola 6.6.2. Srovnání s německou úpravou na str. 52-54) podporovány odbornou literaturou a poměrně rozsáhlou a aktuální judikaturou, jak obecných soudů, tak i Ústavního soudu.

První kapitola je věnována pojmu hospodářského trestného práva a v této části již se autor dotýká pojmu většího rozsahu zkrácení daně nebo podobné povinné platby a v návaznosti na zpracovávanou problematiku i institutem jednání za jiného vycházející z § 114 odst. 2 trestního zákoníku.

V historickém vývoji trestní úpravy daňových trestných činů poukazuje diplomant na právní úpravu počínaje rokem 1835 a uvádí, že až do roku 1950 se odpovědnost za daňové delikty upravovala pouze v jednotlivých zákonech správního práva, které se týkaly daní. Trestně-právní úprava daňových trestných činů se nově řešila až v trestním zákoně č. 86/1950 Sb. Autor také zmiňuje tu skutečnost, že pojem značný rozsah uvedený v § 148 nebyl stanoven v trestním zákoně. Dále autor popisuje právní úpravu daňových trestných činů v trestním zákoně č. 140/1961 Sb. a poukazuje i na změny tohoto zákona ve vztahu ke zpracovávané problematice. Také správně poukazuje na časovou působnost trestných zákonů v návaznosti na skutečnost, že se jedná velmi často o pokračující trestné činy.

V kapitole 4 popisuje autor právní pojmosloví, které se vztahuje ke zpracovávané problematice diplomové práce z pohledu správně právního, spíše by bylo přiléhavější finančně právního a také stručně charakterizuje daňový systém a daňovou soustavu, také se stručně dotýká institutu účinné lítosti podle daňového řádu.

Jádrem celé diplomové práce je kapitola 5 (str. 24-50), která správným způsobem provádí rozbor platné trestně-právní úpravy daňových trestných činů. V této části diplomové práci pracuje autor s rozsáhlou odbornou literaturou a rozsáhlou konstantní i aktuální spornou judikaturou. Na straně 25 práce je věnována mimo jiné pozornost přičitatelnosti jednání právnické osoby, orgánu této právnické osoby a mimo jiné konstatuje v návaznosti na odkaz pod číslem 74, že je paradoxem, že NS přiznává obchodní společnosti postavení samostatného subjektu se samostatným postavením v oblasti daní, avšak zkrácení daně přisuzuje fyzické osobě. Ve vztahu k vysloveným závěrům v použitém odkazu autor dovozuje, že potrestání obou (tj. dle konzultanta fyzické i právnické osoby) je naprosto v pořádku. Konzultant má za to, že názory vyjádřené v použitém pramenu jsou nesprávné a s přihlédnutím k částečnému hodnocení těchto závěrů v diplomové práci, nechť se vyjádří a vysvětlí diplomant podrobněji svůj stručně konstatovaný závěr o možnosti souběžné trestní odpovědnosti fyzické a právnické osoby za tentýž skutek. V podkapitole 5.4.1 se zabývá diplomant účinnou lítostí upravenou v § 33 trestního zákoníku ve vztahu k § 240 zkrácení daně a § 243 týkající se neplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení a v podkapitole 5.4.2 zvláštním ustanovení o účinné lítosti, když jsou zmiňovány v těchto částech i sporné výkladové problémy vycházející z posuzování podmínek v návaznosti na judikaturu obecných soudů a odlišné závěry z nálezu ÚS ze dne 28.7.2009. Autor by mohl při ústní obhajobě vyjádřit a odůvodnit svůj názor na částečně rozdílné chápání podmínek účinné lítosti vycházející z těchto zpracovávaných pramenů. V této části diplomové práce je také zmínka o účinné lítosti v návaznosti na zavedení trestní odpovědnosti právnických osob.

Kapitola 6. srovnává uspokojivým způsobem právní úpravu daňových trestních činů v ČR s právní úpravou na Slovensku a v Německu a zabývá se vlivem práva EÚ na českou úpravu. Diplomant dovozuje, že právo Evropské Unie přímo neovlivňuje úpravu daňového trestního práva v České republice, avšak je dovozován vliv práva EÚ na daňovou problematiku v zavedení evropského zatýkacího rozkazu a zavedení trestní odpovědnosti právnických osob do českého právního řádu.

V závěru práce mimo jiné diplomant konstatuje, že nedošlo k výrazným změnám v úpravě zpracovávané problematiky v novém trestním zákoníku ve vztahu k předchozí právní úpravě a zdůrazňuje, že při správné aplikaci daňových trestných činů nezůstává stranou správní právo. Autor má za to, že zpracoval nejdůležitější otázky daňových trestných činů.

Po formální i věcné stránce je možné diplomovou práci hodnotit jako velmi zdařilou, když je třeba především ocenit u diplomanta práci s aktuální odbornou literaturou a judikaturou. Tato skutečnost se také projevuje ve velkém množství odkazů, kterých je v diplomové práci zařazeno celkem 170. Odkazy chybí pouze u podkapitoly 6.2.

V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se diplomant, v návaznosti na zpracovávanou problematiku, zabýval naznačenými otázkami v tomto posudku.

Navrhuji kvalifikaci předložené diplomové práce známkou **výborně**.

JUDr. Jan Kocina, Ph.D.
konzultant diplomové práce